

INTERVIEW Peter Hein van Mulligen (CBS) en Jasja Bos (Nibud) over recordinflatie

Dure energie jaagt prijzen op

Het dagelijks leven was in november 5,2 procent duurder dan een jaar geleden. Sinds 1982 zijn de prijzen niet meer zo hard gestegen. Grootste boosdoener: peperdure energie. Moet een consument zich schrap zetten?



Mirjam van der Puijl
m.van.der.puijl@mediahuis.nl

Den Haag ■ „Dit doet pijn. Vooral voor mensen met een slecht geïsoleerd huis, een variabel energiecontract, of die veel met de auto moeten”, zegt Peter Hein van Mulligen, hoofdeconoom van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

In november was het inflatiecijfer voor het eerst sinds 1982 boven de vijf procent, maakte het CBS dinsdag bekend. Belangrijkste aanjagers zijn de energieprijzen: vooral de gasprijs is heel veel hoger dan vorig jaar. Maar ook de prijs aan de benzinepomp voor Euro 95 is zo'n dertig procent meer dan een jaar geleden, boven de twee euro.

De energieprijzen stijgen al sinds de zomer weer, nadat ze in 2020 door de klappen van de coronacrisis juist waren ingezakt. Een wereldwijde opleving is daar debet aan. Gevolg: schaarste. „Ineens was er weer vraag naar allerlei grondstoffen, terwijl de reserves niet voldoende bleken. Het duidelijkst zie je dat bij energie.”

Maar niet alleen. „Ook de prijzen van voedingsmiddelen zijn al een tijdje aan het opkruipen.” Van Mulligen noemt koffie als voorbeeld. „Koffieprijzen stijgen harder dan in lange tijd.”

Lucifer

Vergelijkingen met begin jaren tachtig gaan mank, zegt Van Mulligen. „1982 was het einde van een tijdperk waarin de inflatie heel erg hoog was, nooit beneden de drie procent. De lonen stegen heel hard en de prijzen stegen mee. En vanaf de jaren zeventig had je de schokken van meerdere oliecrises.” Daarentegen was de afgelopen vijftientig jaar een inflatie van boven de drie procent juist heel uitzonderlijk. „Economisch gezien was dat een totaal andere tijd dan nu.”

Nog een verschil met de jaren tachtig: de historisch lage rente van nu. In de regel werkt goedkoop geld wel inflatie in de hand. „Het is de

rekend in andere producten.” Wat huishoudens dan ook in hun portemonnee zullen voelen. Met zekerheid durft Van Mulligen het niet te zeggen. „We hebben met corona wel vaker dingen gezien die niemand had verwacht. Ik hou graag een slag om de arm.”

Advies

Kunnen consumenten intussen iets doen? Jasja Bos, wetenschappelijk medewerker bij het NIBUD, adviseert iedereen zijn of haar energiecontract erbij te pakken. „Wat wij altijd belangrijk vinden, is zo veel mogelijk grip en overzicht. Veel mensen sluiten contracten af voor drie, vier, vijf jaar. Dan ben je zo vergeten hoe het zit. Als het toevallig nu afloopt, krijg je straks ineens die veel

„
Economisch waren de jaren tachtig een totaal andere tijd dan nu

hogere prijs voor de kiezen. Kijk dus goed naar je situatie, dan kun je je erop voorbereiden.”

Als het contract tegen een vaste prijs afloopt, gaat een consument

over naar een 'variabel tarief'. Dat betekent dat het tarief per kubieke meter voor gas en het tarief per kilowattuur voor elektriciteit verandert. In dit geval zal het stijgen. De term 'variabel' dekt de lading niet helemaal: variabele energieprijzen voor consumenten veranderen maar twee keer per jaar, in januari en in juli. De prijs die iemand in januari betaalt, staat dus voor een halfjaar vast, tot 1 juli.

Bos wijst op de grote verschillen in prijzen tussen aanbieders, zeker op dit moment. „Het loont om te vergelijken.” Wel is het zaak het eigen verbruik na te zoeken. „Rekenvoorbeelden werken vaak met een standaardverbruik, dat misschien helemaal niet lijkt op het jouwe. En dat kan veel uitmaken.”

vraag of dat er een gevolg van is. Misschien hebben we benzine over de markt gegoten en is die plotselinge vraag naar grondstoffen de lucifer die erbij gehouden wordt: opvlammende inflatie.”

Of de prijsstijgingen doorzetten? „Het kan een incident zijn. Het kan zijn dat de energieprijzen begin dit voorjaar stabiliseren of zelfs weer wat zakken, dat verwachten analisten ook wel. Het kan ook zijn dat de hogere energieprijs wordt doorbe-



Huisvesting, water en energie grootste aandeel in prijsstijgingen

Belangrijkste bijdragen aan de jaarmutatie



FOTO ANP GRAFIEK MEDIAHUIS DATA CBS

Vijf jaar cel geëist tegen verkoper pgp-telefoons

Van onze verslaggever

Rotterdam ■ Het Openbaar Ministerie heeft dinsdag in Rotterdam een celstraf van vijf jaar geëist tegen een 56-jarige man uit Huizen voor het leveren van versleutelde pgp-telefoons aan criminelen. De zaak tegen zijn 71-jarige compagnon is op verzoek van diens advocaat uitgesteld.

Beide verdachten wordt officieel witwassen van zo'n 4,5 miljoen euro, overtreding van de telecommunicatiewet en valsheid in geschrifte ten laste gelegd. Het verkopen van

telefoons waarop berichten versleuteld kunnen worden, is op zich niet strafbaar, maar dat is wel het geval als ze door de afnemers voor criminele doeleinden worden gebruikt. De telefoons werden bovendien niet geregistreerd volgens de telecomwet en de winst werd niet opgegeven aan de belastingen.

Onbespied

Veel criminelen waanden zich tot enkele jaren geleden onbespied door pgp-telefoons (pretty good privacy) te gebruiken om hun (strafbare) afspraken te regelen. In 2015 werd in Nieuwegein een grote wa-

Criminelen waanden zich onbespied

penvondst gedaan, waarbij ook het gebruik van de pgp-telefoons aan het licht kwam. Daarbij werden enkele leden van de wapenbende onder meer veroordeeld tot celstraffen voor het voorbereiden van liquidaties. De zaak is nauw verbonden met het Marengo-proces dat momenteel ook dient met Ridouan Taghi als

hoofdverdachte van meerdere liquidatie-opdrachten.

In het onderzoek naar de pgp-toestellen kwamen Louis van L. (56) en Franklin V. (71) uit Amsterdam al snel in beeld als afnemers en doorverkopers van de telefoons vanuit Canada. Toen de politie erin slaagde veel pgp-berichten op de telefoons te kraken, kreeg het duo volgens het Openbaar Ministerie het verzoek vanuit de criminele wereld om de berichten op de servers op afstand te wissen.

Op 9 mei 2017 viel het doek voor de pgp-handel met Canada, toen in Nederland, Costa Rica, Duitsland en

Oostenrijk tegelijkertijd invallen werden gedaan. Van L. en V. werden die dag ook aangehouden. Bij dit duo werden onder meer dure auto's, twee miljoen euro in contanten en telefoons gevonden en werd er beslag gelegd op twee miljoenenpanden.

Compagnon

De rechtbank hoopt op 20 januari uitspraak te kunnen doen in de zaak tegen de Huizer, die inmiddels in Oostenrijk woont. Wanneer de zaak tegen zijn Amsterdamse compagnon wordt behandeld, is nog niet bekend.